

ANTIBIOTIK REZISTENTLIGI: ZAMONAVIY TIBBIY AMALIYOTDA DOLZARB MUAMMO

Muallif:

Isenbaeva Tumaris

Ilmiy rahbar:

Mamarasulova Nafisa Isrofilovna

lavozimi, ilmiy darajasi assistent

Samarqand davlat tibbiyot universiteti, Samarqand, O'zbekiston

Abstract: Antibiotiklar infeksiyon kasalliklarni davolashda muhim o'rin egallaydi, biroq so'nggi yillarda bakteriyalarning antibakterial preparatlarga chidamliligi ortib borayotgani jiddiy muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Antibiotik rezistentligi natijasida ilgari samarali bo'lgan dori vositalarining ta'siri susayib, davolash jarayonlari murakkablashmoqda. Ushbu holat kasalliklarning uzoq davom etishi, asoratlar va o'lim ko'rsatkichlarining oshishiga olib kelmoqda. Zamonaviy tibbiyot amaliyotida antibiotiklardan noto'g'ri va nazoratsiz foydalanish rezistent shtammlarning shakllanishini tezlashtirmoqda. Shu sababli antibiotik rezistentligini o'rganish, uning sabablari va oldini olish yo'llarini aniqlash bugungi kunda ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb hisoblanadi.

Kalit so'zlar: antibiotikoterapiya, statistik ma'lumotlar, infeksiyon nazorat.

Materiallar va usullar. Tadqiqot davomida antibiotik rezistentligi masalasiga oid zamonaviy ilmiy adabiyotlar, xalqaro va milliy tibbiy nashrlar, Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti ma'lumotlari hamda so'nggi yillarda chop etilgan maqolalar tahlil qilindi. Tadqiqotda taqqoslash, tahlil va umumlashtirish kabi nazariy usullardan foydalanildi. Shuningdek, klinik amaliyotda antibiotikoterapiya bilan bog'liq kuzatuvlar va mavjud statistik ma'lumotlar o'rganildi.

Natijalar. O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, antibiotik rezistentligining asosiy sabablari antibiotiklarni shifokor tavsiyasisiz qabul qilish, davolash kursini to'liq bajarmaslik hamda virusli infeksiyalarda antibakterial preparatlardan foydalanish bilan bog'liq. Shifoxona sharoitida infeksiyon nazorat choralariga yetarli darajada rioya qilinmasligi ham rezistent mikroorganizmlarning tarqalishiga sabab bo'lmoqda. Rezistent bakteriyalar chaqirgan infeksiyalarni davolashda kuchliroq va qimmat dori vositalaridan foydalanishga to'g'ri kelmoqda, bu esa sog'liqni saqlash tizimi uchun iqtisodiy yukni oshiradi. Tadqiqot natijalari antibiotiklardan oqilona foydalanish

rezistentlik darajasini kamaytirishda muhim omil ekanligini ko'rsatdi.

Xulosa. Antibiotik rezistentligi zamonaviy tibbiyot uchun jiddiy global muammo bo'lib, uni hal etish kompleks yondashuvni talab qiladi. Antibiotiklardan faqat asoslangan ko'rsatmalar asosida foydalanish, infeksiya nazorat choralarini kuchaytirish va aholining tibbiy savodxonligini oshirish rezistentlikning oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu tadqiqot natijalari antibiotikoterapiyani takomillashtirish va klinik amaliyotda oqilona qarorlar qabul qilishda ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR

1. World Health Organization. **Antimicrobial resistance: global report on surveillance.** Geneva, 2014.
2. Ventola C.L. **The antibiotic resistance crisis: causes and threats.** Pharmacy and Therapeutics, 2015.
3. Davies J., Davies D. **Origins and evolution of antibiotic resistance.** Microbiology and Molecular Biology Reviews, 2010.
4. Levy S.B., Marshall B. **Antibacterial resistance worldwide: causes, challenges and responses.** Nature Medicine, 2004.